

CHIẾN LƯỢC CĂN BẢN CỦA BÁC VỀ PHÁT HUY QUYỀN LÀM CHỦ CỦA NHÂN DÂN

Cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp, nhiệm kỳ 2021 - 2026 được tổ chức vào ngày 23/5/2021 là sự kiện chính trị có ý nghĩa quan trọng nhằm phát huy mạnh mẽ quyền làm chủ của Nhân dân trong công cuộc xây dựng nhà nước pháp quyền Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong sạch, vững mạnh. Đó là ngày hội toàn dân thể hiện quyền làm chủ của mình, một trong những quyền thiêng liêng mà lúc sinh thời Chủ tịch Hồ Chí Minh đã kiên trì phấn đấu quên mình vì dân, vì nước để cho ai cũng được thực hiện quyền bầu cử.

Ngày 2/9/1945 đi vào lịch sử như một dấu son chói lọi trong hành trình dựng nước và giữ nước của dân tộc Việt Nam. Sáng ngày 2/9/1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc bản Tuyên ngôn Độc lập khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, nhà nước độc lập đầu tiên trong hệ thống thuộc địa thế giới, nhà nước công nông đầu tiên ở khu vực Đông Nam châu Á, đưa Nhân dân ta từ kiếp nô lệ trở thành những người chủ đất nước. Lúc đó, nước Việt Nam mới non trẻ phải đối mặt với muôn vàn khó khăn, thách thức. Đó là nguy cơ ngoại xâm tiếp tục đe dọa, bọn phản động trong nước lợi dụng quân Đồng minh sắp vào Đông Dương nổi dậy, nạn đói hoành hành, 95% dân số mù chữ... Ngay trong phiên họp đầu tiên của Chính phủ lâm thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đề nghị sớm có một cuộc bầu cử để thông qua Hiến pháp. Người nói “Chúng ta phải có một hiến pháp dân chủ. Tôi đề nghị Chính phủ phải có tổ chức càng sớm càng

hay, cuộc Tổng tuyển cử với chế độ phổ thông đầu phiếu”.

Ngày 8/9/1945, Chính phủ đã ra Sắc lệnh số 14/SL về việc Tổng tuyển cử để bầu Quốc dân đại hội, thể hiện tính cấp thiết và ý nghĩa quan trọng của việc cần phải tổ chức ngay cuộc Tổng tuyển cử trong cả nước, ấn định sau hai tháng kể từ ngày ký Sắc lệnh sẽ mở cuộc Tổng tuyển cử. Sắc lệnh cũng quy định: “Tất cả công dân Việt Nam, cả trai và gái, từ 18 tuổi trở lên, đều có quyền tuyển cử và ứng cử, trừ những người đã bị tước mất công quyền và những người trí óc không bình thường”. Quy định này đã tỏ rõ sự tiến bộ, hiện đại trong quy định về quyền ứng cử, bầu cử của công dân. Đây là văn bản quy phạm pháp luật được ban hành đầu tiên nhằm chuẩn bị cho cuộc Tổng tuyển cử bầu cơ quan quyền lực cao nhất của nhà nước ta, nhằm bảo vệ vững chắc thành quả của Cách mạng Tháng Tám, từng bước hoàn chỉnh việc xây dựng và củng cố chính quyền nhà nước.

Trong bài “Ý nghĩa của Tổng tuyển cử” đăng trên Báo Cứu Quốc số 130 ra ngày 31/12/1945, Người viết: “Tổng tuyển cử là một dịp cho toàn thể quốc dân tự do lựa chọn những người có tài, có đức, để gánh vác công việc nước nhà. Trong cuộc Tổng tuyển cử, hễ là những người muốn lo việc nước thì đều có quyền ra ứng cử; hễ là công dân thì đều có quyền đi bầu cử. Không chia gái trai, giàu nghèo, tôn giáo, nòi giống, giai cấp, đảng phái, hễ là công dân Việt Nam thì đều có hai quyền đó. Vì lẽ đó, cho nên Tổng tuyển cử tức là tự do, bình đẳng; tức là dân chủ, đoàn kết”.

Khi được Chính phủ ủng hộ, toàn dân tích cực chuẩn bị cho cuộc bầu cử Quốc hội đầu tiên của nước Việt Nam mới, ngày 5/01/1946, trước Tổng tuyển cử một ngày, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ra lời kêu gọi toàn dân đi bỏ phiếu: “... Ngày mai là một ngày sẽ đưa quốc dân ta đến con đường mới mẻ. Ngày mai là một ngày sung sướng của đồng bào ta và ngày mai là ngày Tổng tuyển

cử... Ngày mai tất cả các bạn cử tri nhớ đi bầu cử. Ngày mai mọi người đều vui vẻ hưởng quyền lợi của người dân độc lập, tự do”.

Đi sâu vào tiêu chuẩn người đại biểu dân cử, khi nói chuyện với đồng bào Thủ đô nhân dịp mừng kỷ niệm thứ nhất Quốc hội khoá II (7/1960), Hồ Chủ tịch nói: “Quốc hội phải có những đại biểu thật xứng đáng, một lòng một dạ phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân và phục vụ chủ nghĩa xã hội. Lựa chọn những đại biểu như vậy là quyền lợi và nghĩa vụ của từng cử tri...”.

Về vai trò của của đại biểu Hội đồng nhân dân và nhiệm vụ của Hội đồng nhân dân, Chủ tịch Hồ Chí Minh nói rõ trong buổi tiếp và nói chuyện thân mật với các vị đại biểu Hội đồng nhân dân Hà Nội khóa I (kể từ sau ngày Thủ đô giải phóng), diễn ra ngày 4/01/1958. Người nói: “Mỗi vị đại biểu Hội đồng nhân dân phải phản ánh nguyện vọng của các tầng lớp Nhân dân, truyền những chủ trương, chính sách của Đảng và Chính phủ đến Nhân dân, biến những chủ trương chính sách đó thành hành động của Nhân dân. Hội đồng nhân dân phải hết sức gần gũi, quan tâm đến đời sống của Nhân dân; phải thực hành cần kiệm liêm chính, phải luôn nghĩ rằng mình là đầy tớ của Nhân dân và ra sức phục vụ Nhân dân. Trước mắt Hội đồng nhân dân phải tập trung sức động viên Nhân dân ra sức chống hạn, đẩy mạnh sản xuất”.

Hồ Chủ tịch cũng từng nhắc nhở cử tri, Nhân dân luôn ghi nhớ các quyền của mình với Quốc hội, Hội đồng nhân dân

các cấp: “Nhân dân có quyền bãi miễn đại biểu Quốc hội và Hội đồng nhân dân nếu những đại biểu ấy tỏ ra không xứng đáng với sự tín nhiệm của Nhân dân. Nguyên tắc ấy bảo đảm quyền kiểm soát của Nhân dân đối với đại biểu của mình...”. Đặc biệt, Người nhắc nhở mỗi cử tri cần nhắc khi cầm lá phiếu: “Những ai muốn làm quan cách mạng thì nhất định không nên bầu”.

Cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội khoá XV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021 - 2026 là sự kiện chính trị quan trọng của đất nước, diễn ra sau thành công của Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, là nơi để cử tri cả nước phát huy quyền làm chủ của công dân, lựa chọn bầu ra những người tiêu biểu, xứng đáng đại diện cho ý chí, nguyện vọng và quyền làm chủ của mình trong Quốc hội và Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ mới, góp phần tích cực vào việc xây dựng, củng cố và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân. Để cuộc bầu cử thành công tốt đẹp, ngoài công tác tổ chức của các cơ quan nhà nước từ Trung ương đến địa phương thì việc tham gia thực hiện đầy đủ quyền và nghĩa vụ, trách nhiệm bầu cử của công dân là một trong những nội dung đặc biệt quan trọng.

Ghi nhớ lời căn dặn của Bác, mỗi cán bộ, đảng viên và Nhân dân với tư cách là một cử tri cần nhận thức rõ cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội, đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp là một trong những quyền chính trị cơ bản của công

dân, là phương thức thể hiện ý chí, nguyện vọng và quyền làm chủ của Nhân dân trong việc xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa nói chung và thành lập cơ quan quyền lực nhà nước ở Trung ương và địa phương nói riêng. Đây là dịp để người dân thể hiện quyền làm chủ của mình thông qua lá phiếu bầu, trực tiếp lựa chọn những người có đủ đức, đủ tài, xứng đáng đại diện cho ý chí, nguyện vọng của Nhân dân bầu vào cơ quan quyền lực nhà nước các cấp, thiết thực góp phần xây dựng Nhà nước thật sự trong sạch, vững mạnh, hoạt động có hiệu lực, hiệu quả. Theo đó, mỗi cử tri cần hiểu rõ vị trí, vai trò, chức năng, nhiệm vụ, cơ cấu tổ chức và nhiệm kỳ của Quốc hội, Hội đồng nhân dân các cấp; các quy định về tiêu chuẩn của đại biểu Quốc hội, đại biểu Hội đồng nhân dân; nghiên cứu nắm vững quy trình, cách thức ứng cử, đề cử, bầu cử, các nguyên tắc bầu cử, từ đó, có sự xem xét, cân nhắc kỹ lưỡng, lựa chọn những ứng cử viên thật sự tiêu biểu, có kiến thức, năng lực phản ánh được ý chí và nguyện vọng chính đáng của Nhân dân với cơ quan dân cử.

VB

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Một số bài viết, bài nói và bài phát biểu của Chủ tịch Hồ Chí Minh về bầu cử Quốc hội nhân dịp kỷ niệm 67 năm ngày Tổng tuyển cử (<https://bqllang.gov.vn/tin-tuc/tin-tong-hop/948-m-t-s-bai-vi-t-bai-noi-va-bai-phat-bi-u-c-a-ch-t-ch-h-chi-minh-v-b-u-c-qu-c-h-i-nhan-d-p-k-ni-m-67-nam-ngay-t-ng-tuy-n-c-6-1-194-6-6-1-2013.html>).
2. Hồ Chí Minh toàn tập, Tập 4, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011.
3. <https://bqllang.gov.vn>; <http://quochoi.vn/>